

intézkedtek Páris külvárosai ellen. A ledobott bombák nagyobb károkat idéztek elő a lakóházakban és áldozatokat követeltek a polgári lakosság köréből.

Amerikai csapatok partraszállása Eszakirországra

Bern, április 30. A Német TI jelenti: A *Journal de Genève* munkatársa Irország hangulatáról többek között ezeket írja:

„Eszakirországra tovább folyik az amerikai csapatok partraszállása, ami miatt Éire szabad állam

Darlan Párisban

Páris, április 30. A Német TI jelenti: Darlan tengernagy Párisba érkezett és mindjárt megérkezése után az Elysée-palotába ment. Ez volt azelőtt a francia államelnöknek a szék-

— Egyedül szálló brit repülőgépek zavaró repüléseket végeztek az északi partok felett. Két brit repülőgépet lelőttünk. (MTI)

hivatalos tiltakozását jelentette be. Az Északamerikai Egyesült Államok az ismert hadászati szükségesség miatt olyan eseményeket követnek el, amelyekkel sértik az iredő érzeit. (MTI)

Francia tiltakozás

Uj-Kaledonia amerikai megszállása miatt

Vichy, április 30. A Német TI jelenti: Henri Haye washingtoni francia nagykövet tiltakozó jegyzéket nyújtott át az amerikai kormánynak Uj-Kaledonia megszállása miatt. A francia kormány nem tűrheti el, hogy az amerikaiak ürügyül használva fel a disszidensekkel való szövetségüket, csapatokat tegyenek partra francia szigeteken, amelye-

ket a de Gaulle-isták 1940. szeptemberében történt erőszakos letétele után is integráns részei maradtak Franciaország birodalmi hagyatékának. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy az amerikai eljárásnak kevés gyakorlati eredménye van, minthogy Uj-Kaledonia 16 hónapja ugyanis a de Gaulle-isták uralma alatt áll.

Élmény és műalkotás Halasy-Nagy József professzor előadása

(A Délmagyarország munkatársától) Érdekes élményt jelentett az egyetembarátok egyesületének esztendőtti előadóestje, amelyre ezúttal is, mint rendszeren, fél 7 órakor került sor az egyetem aulájában. Dr. Halasy-Nagy József professzor, a kiváló filozófus, „Élmény és műalkotás” című előadásában, sajátosan érdekes, egyéni beállításhoz elemezte a művész benső élményének képét, a külső világgal való gondolati összefüggéseinek és kifejezésbeli formáinak viszonyát, alakulását.

A professzor mindenekelőtt népszerűsítő módon állította a hallgatóság elé a született művész, a tehetség, vagy lángész lelki portréját, rámutatva arra, hogy bár a művészi képesség születési adottság, mégis igazi művésszé csak az a tehetség válhat, aki esiszolja és állandóan fejleszti Istentől ajándékba kapott képességeit.

Az előadás legérdekesebb része a művészi élmény boncolgatása volt. A filozófia és pszichológia eszközeivel mestéri módon vázolta fel a professzor a művészi élmény születését, a külvilággal kapcsolatos viszonyát és visszahatását, vagyis a benső élmény, a művész belső világának a valóságos világra és annak teremtményeire történő kisugárzását. Felállította a tételt: a művész abban különbözik a közönséges emberfajtától, hogy míg a mindennapi ember a külsőségekben találja meg az élményt, a történetekben és eseményekben maga is részt vesz, legelőször érzésben, gondolatban, a művész kívülről, felsőbb nézőpontból szemléli a külső világot, a történeteket és eseményeket s arra figyel, hogy milyen hatást vált ki belőle, milyen világot épít fel a saját lelkében... A művész minden leggyakoribb dologban, a világ legkisebb

eseményeiben is a nagy egyetemességet, a történetes lelki arcát képes meglátni.

Halasy-Nagy professzor több kiváló költő műveiből idézett s így Petőfi „Dalaim” című versének felolvasásával, Goethe, Thomas Mann, Rodin, Rubens művészetének taglalásával és művészi élményeik boncolgatásával szinte szemléltetőleg bizonyította hallgatósága előtt, hogy a művészi élmény csak akkor válik műalkotássá, ha mindenki, vagy legalábbis egy műveltebb átlagközönség előtt kifejező erővel bír nem csupán egy szűkebb körű társaság, úgynevezett „beavatottak” számára van mondanivalója.

A rendkívül értékes, hatásosan felépített és egyéni mondanivalójú előadást dr. Batizfalvy János professzor vezette be, majd köszöntö meg.

Meghalt

Sztranyavszky Sándor

Budapest, április 30. Dr. Sztranyavszky Sándor m. kir. titkos tanácsos, ny. földművelésügyi miniszter, a képviselőház volt elnöke, csütörtökön délután fél 3-kor hosszas szenvedés után 60 életévében Nógrádmarecson elhunyt.

Sztranyavszky Sándor nagy szerepet játszott a magyar politikai életben. 1912-ben Balassagyarmat képviselője s az 1914-es háborúban többszörösen kitüntették. 1922-ben Nógrád- és Hontmegye főispánjává, majd 1926-ban belügyi államtitkárra nevezték ki a kormányzó. Később földművelésügyi miniszter és a képviselőház elnöke. 1938-ban ő szervezte meg a képviselők alkotmányvédő csoportját Imrédy diktatúra törekvéseivel szemben. 1939-ben teljesen visszavonult a politikától és csak gazdálkodott. Halálával egy rendkívül érdekes politikai pályafutás ért véget.

Főigazg. eng. sz. 2539/1941—42.
Major Akosné gyorsíró- és
píróiskolájában
tanuljon gyorsírást, gépirást, levelezést, helyesírást. Horváth M. u. 3. Ipartestület. Telefon 19-10

Korlátozzák a nyugdíjas közalkalmazottak elhelyezkedését

Radocsay igazságügyminiszter bejelentése a képviselőházban

Budapest, április 30. Tasnádi-Nagy András elnök negyed 12-kor nyitotta meg a képviselőház pénteki ülését. Folytatták a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító egyes büntető rendelkezésekről szóló törvényjavaslat vitáját.

Biró István, Mosonvi Kálmán, Közi-Horváth József, Mezei Lajos, Szabó Zoltán, Nagy László hozzászólása után Radocsay László igazságügyminiszter emelkedett szólásra.

A miniszter nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kormánytól távol áll minden olyan szándék, hogy az ügyvédek megakadályozza hivatásszerű munkájukban. A javaslat egyáltalában nem ügyvédelles és kiemelte: az ország ügyvédségének 95 százaléka elképzelhetetlennek tartaná, ha megkérdőznék, hogy a miniszter személy szerint képes volna-e egy ügyvédelles törvényjavaslatot benyújtani.

Foglalkozott a miniszter az egyes felszólalásokkal azzal a részével, hogy meg kellene szüntetni a denunciaciót és a strómanságot is, általában hogy

sok egyéb dolgot nem szabályoz a javaslat. A denunciacióra például van hatályos büntetőjogi jogszabály. Ami pedig a strómanok büntetését illeti: elsősorban nemzetnevelési kérdés a strómanság megszüntetése, a strómanságot egyedül csak büntetőjogi szabályokkal megszüntetni nem lehet.

Szólt a miniszter Közi-Horváth József első határozati javaslatáról. Azt javasolta Közi-Horváth, hogy hívják vissza a közszolgálatból a magán-gazdaságba távozott tisztviselőket vagy pedig szüntessék be nyugdíjukat.

Kijelentette a miniszter, hogy ilyen eljárás ilyen célzattal már folyik.

Elfogadta a miniszter és a Háznak is elfogadásra ajánlotta Közi-Horváth József második határozati javaslatát. Arról szól ez a határozati javaslat, hogy utasítsa a Ház a kormányt olyan intézkedésekre, amelyek lehetővé teszik, hogy közalkalmazott nyugdíjazás után olyan vállalatokhoz menessen, amely bármiféle kapcsolatban van vagy lehet előbbi hivatalával.

A Ház legközelebbi ülését pénteken délelőtt 10 órai kezdettel tartja.

Törlik az árvizkárosultak földadóját

Budapest, április 30. A pénzügyminiszter utasította az alája rendelt pénzügyi hatóságokat — írja az Uj Világ —, hogy az 1942. évre előírt földadót és járulékait töröljék az olyan területek után, amelyeket gátszakadás, gátátvágás, fakadó víz és egyéb belvizek következtében keletkezett árvizek az 1941. és 1942. évben elárasztottak és így gazdaságilag nem tudtak hasznosítani.

A károkat 1942. június 1-éig lehet bejelenteni. Teljes egészében kell törölni az 1942. évre kivetett földadót és járulékait az olyan földeknél, amelyeket hatósági rendelkezés folytán zsilipek bezárásával, vagy töltések átvágásával árasztottak el vízzel abból a célból, hogy közsegeket, vagy más fontos területeket megvédjenek.

Az adótörlesztés alapfeltétele, hogy ezeket az elöntött területeket ebben

a gazdasági évben mezőgazdasági termelésre használni már nem lehet.

Abban az esetben, ha az árvízterületek gazdaságilag még hasznosíthatók, a kivetett földadó és járuléai háromnegyed részben engedhetők el.

Ötven százalékos elengedésben részesíthetők azok a földterületek, amelyek az elmúlt évben nem szenvedtek ugyan árvízkárt, de az idén víz alá kerültek és ezért nem lehetett megmunkálni.

Ezeket a földeket még akkor is részesíteni kell a kedvezményben, ha a gyakrabban ismétlődő árvíz károk a minőségi osztályok megállapításánál már tekintetbe jöttek. Megengedi a pénzügyminiszter, hogy a fagykárokat ebben az évben az érdekeltek április 30-áig jelentésk be.

Hóman miniszter a magyar tehetségek kiválasztásáról

Budapest, április 30. Csütörtökön délelőtt nyitotta meg Hóman Bálint kultuszminiszter azt a háromnapos tanári továbbképző tanfolyamot, amelyet a kormány a falusi tehetségmentéssel kapcsolatos versenyvizsgák módszerének elsajátítása céljából a vidéki gimnáziumi tanárok részére rendezett. Az ország minden részéből 152 gimnáziumi tanárt gyűjtöttek össze 72 gimnázium képviselőjében.

Hóman miniszter a tanfolyam megnyitásán nagy beszédet mondott a tehetségek kiválasztásáról.

— Jöjjenek magyar népünk tudománysszomjas, egészséges fiataljai többet és többet, hogy a középiskolában és az egyetemeken hozzájuk friss vért és új erőt, vállalkozó kedvet és komoly alkotóképességet a magyar értelmiségi réteg szervezésébe.

De ne anyagi érvényesülést, elhelyezkedést, állást, jövedelmet, vagy hivalkodó szerepet és külső elismerést keressenek a nekik új világban, hanem erkölcsi gyarapodást, szellemi műveltséget és élethivatást, mert a magyar életnek nem szónokló, törtető és önmaguk érvényesüléséért mások elhanyagolására megengedhetetlen eszközökkel harcoló fiatalságra, hanem elméletileg és gyakorlatilag egyaránt alaposan képzett, erős felkészültségű, szilárd, keresztény magyar világnézettel felvértezett munkás és szociális érzésű magyar fiatalságra van szükség. Ez az út vezet a nép boldogulásához, a nemzet felemelkedéséhez, az ország megerősödéséhez. Hiszem, hogy a magyar tanárok szívesen irányítják majd népünk fiataljait e felé az igazi út felé, ők maguk pedig örömmel fogják azt járni, bármily nehéz és gőgös legyen is. (MTI)